

Aan commissaris van de Koning

Zaaknummer: 28516

Middelburg, 13 april 2021

Verzonden: 19 mei 2021

Onderwerp: Advies van de commissie bezwaar, beroep en klachten inzake de klacht van de heer mr.

Geachte commissaris,

U treft bijgaand het rapport van bevindingen en het advies van de commissie bezwaar, beroep en klachten aan inzake de klacht van mr. . De klacht betreft de mededeling in uw jaarverslag over een in september 2020 ontvangen melding met betrekking tot een vermeende integriteitsschending inzake het dossier Zanddijk.

Uw beslissing dient zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 2 juni 2021 aan klager te worden toegezonden. Wij verzoeken u het rapport van bevindingen, het advies en het verslag van de hoorzitting mee te zenden en de mogelijkheid tot het indienen van een verzoekschrift aan de Nationale Ombudsman. Een afschrift van de door u genomen beslissing zien wij graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

De commissie bezwaar, beroep en klachten,
namens deze,

secretaris van de commissie bezwaar, beroep en klachten.

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.

Rapport van bevindingen en advies van de commissie bezwaar, beroep en klachten inzake de klacht van de heer mr. [naam] inzake meldingen integriteit in het dossier Zanddijk Kruiningen - Yerseke.

1. De zaak

De commissaris van de Koning (hierna: cvdK) heeft in zijn jaarverslag 2020 (hoofdstuk Integriteit en Rijkstaken) opgenomen dat in september 2020 melding is gedaan van een vermeende integriteitsschending inzake het dossier Zanddijk, waarop door de cvdK een vooronderzoek is gelast. Naar aanleiding van deze mededeling in het jaarverslag is door de heer mr. [naam], advocaat te [naam], (hierna: klager) bij brief van 23 februari 2021 een klacht ingediend. De betreffende brief is gericht aan de voorzitter van gedeputeerde staten van de Provincie Zeeland. Aan de brief is een inzending toegevoegd van 22 februari 2021, gericht aan het College van gedeputeerde staten in de Provincie Zeeland.

In de vergadering van het college van gedeputeerde staten van 2 maart jl. hebben gedeputeerde staten besloten dat dit een klacht betreft die, conform artikel 9, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en artikel 3, lid 1 van het Procedurebesluit bezwaar, beroep en klachten provincie Zeeland 2015, hoort te worden ingediend bij de klachtencommissie van de provincie Zeeland. Gedeputeerde staten hebben vervolgens op 2 maart 2021 de klacht doorgezonden naar de commissie met het verzoek deze in behandeling te nemen.

2. Hoorzitting

De commissie heeft zich over het bezwaarschrift beraden in de volgende samenstelling:

de heer mr. [naam] (voorzitter), de heer [naam] (lid) en de heer [naam]. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunt toe te lichten tijdens een hoorzitting, gehouden op 13 april 2021. Door partijen is van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt, dat bij dit advies is gevoegd.

3. De klacht.

De klacht is gericht tegen een passage in het jaarverslag 2020 van de cvdK in hoofdstuk Integriteit en Rijkstaken, waarin is opgenomen dat in september 2020 melding is gedaan over een vermeende integriteitsschending met betrekking tot het project Zanddijk. Volgens klager is deze mededeling onjuist, wegens eerder gedane mededelingen aan de cvdK op 22 juni en 14 juli 2020. Deze mededelingen hielden volgens klager in dat gedeputeerde De Bat niet alleen verre familieleden in het oriëntatiegebied van het project heeft wonen, maar ook een broer, zodat mogelijk sprake is van belangenverstremming.

Deze mededelingen zouden, volgens klager, reeds aanleiding moeten zijn geweest voor de cvdK om een onderzoek te starten op grond van de wettelijke taak van de cvdK, zoals beschreven in artikel 175 van de Provinciewet.

4. Samenvatting advies

De commissie is van oordeel dat de klacht ontvankelijk is en adviseert de klacht ongegrond te verklaren.

De commissie licht haar bevindingen en advies hieronder toe.

5. Bevindingen van de commissie.

Ontvankelijkheid.

Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) bevat bepalingen over de behandeling van klachten. Deze klachtregeling geeft regels voor de interne klachtafhandeling door bestuursorganen over overheidsop treden.

Op grond van artikel 9:1, eerste lid, van de Awb heeft een ieder recht om bij een bestuursorgaan te klagen over de wijze waarop het bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens klager of een ander heeft gedragen.

Artikel 9:4 van de Awb geeft aanspraak op de behandeling van een klacht volgens de regels van afdeling 9.1.2. als de klacht aan enkele vereisten voldoet en luidt als volgt:

1. Indien een schriftelijke klacht betrekking heeft op een gedraging jegens de klager en voldoet aan de vereisten van het tweede lid, zijn de artikelen 9:5 tot en met 9:12 van toepassing.
2. Het klaagschrift wordt ondertekend en bevat ten minste:
 - a. de naam en het adres van de indiener;

- b. de dagtekening;
 - c. een omschrijving van de gedraging waartegen de klacht is gericht;
3. Artikel 6:5, derde lid is van overeenkomstige toepassing.

De commissie overweegt als volgt.

Uit de klacht van 23 februari 2021 valt in eerste instantie niet op te maken of de klacht op persoonlijke titel is ingediend of dat klager, in zijn functie als advocaat, als gemachtigde namens cliënten optreedt. Als dat laatste het geval is, dan is niet duidelijk namens welke cliënten.

In de brief van 1 april 2021, met aanvullende documenten, geeft klager aan “als inwoner en werkend advocaat in Zeeland” de klacht te hebben ingediend.

Ter zitting benadrukt klager dat hij de klacht op persoonlijke titel heeft ingediend, met name omdat hij, naar zijn zeggen, onderwerp van gesprek is geweest tijdens het openbare debat van Provinciale Staten op 28 september 2020 alwaar hij als “leugenaar” is neergezet.

Gezien het vorenstaande is de commissie van oordeel dat hier sprake is van een klacht conform artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De klacht voldoet tevens aan de vereisten van artikel 9:4 van de Awb, zodat de klacht ontvankelijk is.

Inhoudelijke beoordeling.

Wettelijk kader.

- Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht.
- Gedragscode politieke ambtsdrager provincie Zeeland 2015.
- Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers provincie Zeeland.
- Artikel 175 van de Provinciewet.

Beoordeling commissie.

Inleiding:

Op 3 december 2019 meldt gedeputeerde De Bat in de GS-vergadering dat zijn neef woonachtig is in het gebied van twee in beeld zijnde tracés bij het project Zanddijk.

In juni/juli 2020 vinden diverse (telefoon)gesprekken plaats tussen de gedeputeerden De Bat, Van der Maas en de cvdK met enkele ondernemers in het projectgebied en klager over het project Zanddijk en de mogelijke belangenverstremming wegens familiebanden van gedeputeerde De Bat in het gebied.

Op 15 juli 2020 meldt de cvdK aan het Presidium dat een advocaat een vraag heeft gesteld over belanghebbenden in het college bij het project Zanddijk-Yerseke wegens een verre familierelatie van een collegelid met een van de bewoners in het oriëntatiegebied voor het project. De cvdK meldt dat gezien de beperkte relatie het college heeft geconcludeerd dat dit geen beletsel is voor het betreffende collegelid om mede te beraadslagen en besluiten.

Op 18 september 2020 doen enkele leden van provinciale staten een integriteitsmelding aan de cvdK. Deze betreft een vermeende belangenverstremming van een gedeputeerde in het dossier Zanddijk, waar familie van deze gedeputeerde woonachtig is in het gebied Yerseke-Kruiningen en dat deze familie een belang zou kunnen hebben bij de tracékeuze.

Op 22 september 2020 meldt de heer De Bat in de GS-vergadering dat zijn broer gronden in eigendom heeft in het oriëntatiegebied van het project Zanddijk.

Bij brief van 24 september 2020 informeert de cvdK provinciale staten over het resultaat van het vooronderzoek betreffende de integriteitsmelding in het dossier Zanddijk.

Op 28 september 2020 vindt een openbaar debat van provinciale staten plaats over dit onderwerp.

De cvdK meldt in zijn jaarverslag 2020 dat hij in september 2020 een melding heeft ontvangen over een vermeende integriteitsschending met betrekking tot het project Zanddijk. Deze melding is voor de cvdK aanleiding geweest om een vooronderzoek te starten.

Klacht:

De klacht is gericht tegen een passage in het jaarverslag 2020 van de cvdK, waarin deze meldt in september 2020 een melding over vermeende integriteitsschending te hebben ontvangen.

Daarnaast verwijst klager naar het openbare debat van provinciale staten op 28 september 2020, waar de cvdK heeft gemeld dat klager alleen maar gevraagd zou hebben of de cvdK wel zeker wist dat het om een verre neef van gedeputeerde De Bat zou gaan. Klager voelt zich door deze mededeling als “leugenaar” neergezet.

Klager stelt dat hij de cvdK “tot zeker driemaal toe”, waaronder in het gesprek met de cvdK op 14 juli 2020, heeft voorgehouden dat ook zeer naaste familie van gedeputeerde De Bat belangen heeft in het gebied van twee in beeld zijnde tracés in het project Zanddijk, namelijk zijn broer. Ook verwijst klager naar een telefoongesprek op 22 juni 2020 tussen de cvdK en de heer [naam], waarover de heer [naam] schriftelijk heeft verklaard “werkelijk alles te hebben verteld over de betrokkenheid van gedeputeerde De Bat, diens broer ...”.

De provincieadvocaat betoogt namens de cvdK in het verweerschrift dat klager suggereert dat er vóór 18 september 2020 een melding is gedaan over belangen van een broer van een gedeputeerde, terwijl dat in de gesprekken niet is gemeld door klager. Er is door klager op 14 juli 2020 richting de cvdK een vraag gesteld: “weet u zeker dat het alleen over een neef gaat?” Klager heeft toen niet expliciet gesproken over een broer van de gedeputeerde, en evenmin onderbouwd dat het antwoord van de cvdK strijdig zou zijn met hem bekende feiten. De cvdK heeft naar eer en geweten provinciale staten geïnformeerd en heeft zo ook zijn tekst geschreven voor het jaarverslag. Omdat klager een ander beeld heeft bij de aangehaalde gesprekken die hij voerde met de cvdK, ontstaat er blijkbaar verwarring over de passage in het jaarverslag, aldus de provincieadvocaat.

De commissie oordeelt als volgt.

In de Gedragscode politieke ambtsdragers provincie Zeeland 2015 (hierna: Gedragscode) staat onder punt 2 Belangenverstrengeling, persoonlijke belangen, vermeld: “Het bestuursorgaan waakt ervoor dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden (artikel 2:4, lid 2 Algemene wet bestuursrecht).”

In de Gedragscode staat bij punt 7 Contactpersoon integriteit, onderdeel B. Gedeputeerden, punt 7.6 vermeld dat de provinciesecretaris contactpersoon integriteit is en deze vormt in die hoedanigheid een aanspreekpunt voor zowel, algemene, als op een individuele gedeputeerde toegespitste integriteitstekwesties.

Volgens artikel 2.1 van het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers provincie Zeeland (hierna: Protocol) bevordert de cvdK de integriteit zoals omschreven in artikel 175, tweede lid van de Provinciewet. Hij heeft een coördinerende rol bij meldingen over en onderzoeken naar vermoedelijke integriteitsschendingen.

Volgens artikel 3.1 van het Protocol kan een melding van een vermoeden van een integriteitsschending door een politieke ambtsdrager door een ieder worden gedaan bij de in de Gedragscode genoemde contactpersoon integriteit.

De commissie stelt vast dat er een verschil van mening bestaat over de inhoud van het gesprek tussen de cvdK en klager op 14 juli 2020. Van het gesprek is geen verslag gemaakt, zodat het niet mogelijk is om vast te stellen wat precies de inhoud van het gesprek is geweest. Klager verwijst eveneens naar een telefoongesprek tussen de cvdK en de heer [naam] op 22 juni 2020, waarover de heer [naam] een schriftelijke verklaring heeft afgelegd. Deze is echter éézijdig, zodat ook voor dit gesprek geldt dat de exacte inhoud niet kan worden vastgesteld.

Wat hier ook van zij, de commissie constateert dat beide gesprekken niet kunnen worden gezien als een “melding” aan de contactpersoon integriteit (provinciesecretaris), zoals bedoeld in artikel 3.1 van het Protocol, op basis waarvan de cvdK had dienen te acteren ofwel een vooronderzoek had moeten starten.

De commissie stelt vast dat zowel de Gedragscode, als het Protocol, zijn gepubliceerd door de provincie, zodat klager hiervan kennis had kunnen nemen en een melding had kunnen doen bij de contactpersoon integriteit conform artikel 3.1 van het Protocol. Klager heeft dit, om hem moverende redenen, achterwege gelaten.

Uit het dossier blijkt dat klager wel onderzoek heeft gedaan, o.a. door op 16 juni 2020 bij de provinciesecretaris te informeren naar de melding van 3 december 2019 en door te informeren of men

wel zeker wist dat er geen andere familie dan een verre neef van de gedeputeerde belangen in het gebied heeft.

De commissie stelt voorts vast dat ook de melding die gedeputeerde De Bat tijdens de GS-vergadering op 3 december 2019 heeft gedaan over zijn neef die woonachtig is in het oriëntatiegebied van het project Zanddijk geen melding is volgens het Protocol.

De door enkele statenleden gedane integriteitsmelding op 18 september 2020 is wel een melding conform het Protocol en is voor de cvdK aanleiding geweest om een vooronderzoek te starten, zoals blijkt uit zijn brief van 24 september 2020 waarin hij provinciale staten informeert over het resultaat van het vooronderzoek.

Gezien het vorenstaande was er in zoverre redelijkerwijs geen aanleiding voor de cvdK om eerder een vooronderzoek te starten.

Gelet op het voorgaande adviseert de commissie de klacht ongegrond te verklaren.

Ten overvloede merkt de commissie het volgende op.

De commissie is van mening dat de mededeling van gedeputeerde De Bat in de GS-vergadering van 3 december 2019 aanleiding had kunnen zijn voor de cvdK en de provinciesecretaris (als contactpersoon integriteit) om een verdiepend gesprek met de gedeputeerde aan te gaan over de reikwijdte van zijn mededeling. Wellicht dat hiermee in een vroegtijdig stadium duidelijkheid was verkregen over zijn familierelaties in het projectgebied. Overigens had deze duidelijkheid ook verkregen kunnen worden door onderzoek te doen naar mogelijke familierelaties door raadpleging van openbare registers, zoals het Kadaster en/of de Kamer van Koophandel. Meer in algemene zin geeft de commissie in overweging om bij dergelijke meldingen het preventieve verdiepende gesprek een meer structurele plaats te geven in (de uitvoering van) de gedragscode.

6. Advies

De commissie adviseert de commissaris van de Koning:

1. de klacht ontvankelijk te verklaren;
2. de klacht ongegrond te verklaren.

Middelburg, 13 april 2021

, voorzitter

, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.